

KUALUNUIAOLA!

KE KEIKIKOA O KA MOKUPU-
NI O MANOKALANIPO. —
KA HI'APAIOLEO KE KOA
I NA LA O KA NOHOALII
ANA O OLA, KE ALII O
WAIMEA, KAUAI.

A e like me ke kukunukonu o ka
ike o keia lahui ma na lau nabele-
hele, pela no hoi na makua o keia
mau keiki, a inamua o ka hoea ana
mai o kekahi la ae, ua oluolu loa
ae la ua mau keiki nei, koe no nae
ko lau ka'e ole, ua mau no ka aai
o ia mea ia lau a o ka make ka
palena.

A o ka hoeko ia ana no hoi o ka
Kualunuiola mea i kamailio mau
aku ai ia lau, ina nana ka eha,
kau ke alina.

Hala ae la ia la me kana mau
hana, hoea mai la kekahi la ae a
ma ke ahiahi o ia la, ua piha hou
ae la no ke kula o Waikaia i kama-
lii puni lealea e like me ka mea
maa mau i na aluna ahiahi a pau,
a ua oi aku hoi ka piha i keia la i
ko na la mua i hala, ke hele ala a
koko ke puua ke kula o Waikaia i
ka nui o kamalii.

A oia o Kualunuiola e noho
ana ma ke kua o kona home kua-
hiwi, malalo o ka malu o kekahi
mau kumu lehua, ua lohe hou ae
la no oia i ka uwa o ka pihe kama-
lii a haalele wale, a uwa hou no a
haalele wale.

Hoomaopopo hou iho la oia, ua
piha hou na kula nei i kamalii, ke
pii mai nei ka uwaui ika nei a
habana i kuu manawa.

A no ka nui loa o kona lealea i
ka uwaui mau mai o ka pihe o
ka leo o na kamalii, nolaila, ua
ku ae la oia a hele aku la e kii i
kona ma-lo o ka hele ana aku imua
o kahi maka-kanaka e kau ana ma
ka aoao o ka puka komo, a i haka-
lia no a paa i ka hume, o ka iho
mai la no ia o ua keiki nei.

A aole no hoi i liuli, ua hoena
aku la ua keiki nei i ke kula pahe-
pua, kahi hoi a na kamalii he nui
e lealea ana me ka hoikeke ana i
na niho, a pepe no hoi ka aoao i ka
noke i ka akaaka.

Oiai nae ua opio nei e iho aku
nei, ua ike koke mai la no kamalii
iaia, a awaha pu ia ae la no hoi il-
ko oia manawa kana mau hana i
hana ai i ka la i hala.

Aole no hoi i upu iho ka Kualu-
nuiola iho ana aku o na lima a
me na wawae, ku ana i ke kula pa-
heepua o Waikaia, kahi hoi a ka-
malii e paani ana.

Aka nae, aole i hoopili i aia
aku ua keiki ia i kahi o na lealea e
malama ia ana, no ka mea, ua mae
popo iaia, aole he ulu o ka hoi ona
kamalii i ka hooku'eku'e makanui,
nolaila, ua hoomanana mai la a kaa
wale me he akule ala i ka hohonu.

A no ka hiki ole i ua opio nei ke
kinnai i ka nui o kona lealea i ka
paani mai a kamalii, ua hookokoke
aku la oia i kahi a kekahi keiki
nui e noke ana i ka wai me ka haa
nui ana, me ka noonoono ana iho o
ua wahi keiki nei iloko iho ona i
kana mea e hana ai, i wahi no ua
keiki nui ala e makapaa ai a hopu
hewa mai iaia e paani pu me ia, no
ka mea, aole oia i ke mea i ua kei

ki nui ala i na la mua elua manua
iho, a e ike ana hoi kaua i ka hoo-
haehae ana o ua opio nei i ua keiki
ala ma keia wahi.

I na manawa a pau a ua keiki
nui ala e ke'a ai i kana pua, e olelo
mau aku ana o Kualunuiola i na
olelo hoonaukiuki, me kona manao
ole ae, he keiki kela i kii maoli ia
aku e na keiki o Makaweli e hele
mai e hookuku me ia; aka, eia nae
ua wahi keiki nei ke hoonaululu
aku nei me ka ike a lohe ole mai o
ua keiki nui ala i ka ia nei mau ha-
na e hana aku nei.

Aole i pau.

HE MELE KANIKAU.

He ula no Kalani
Ka hanai kapu a wawalo
Hea iluna o Malama
He wahi ku kapu no ke Kini
Lau nui a Kea
He kanaeae walohia ia
No kuu Haku a—
He lani he milimili
He mea laha ole
Nou e Hanai Kapulari
He anoano meha
Ka leo o kuu Haku
Aole iho nei a—
E upu ae ana
O kahi e ike aku ai
I ke aka kino wailua
O kuu Haku lani
Aole iho nei a—
He mea nui ka leo o kuu Lani
He hipuu paa na kuu manao
A he ukana ke aloha
Na ka waimaka e hanini nei
Aole iho nei a—, minamina wale
Lele lani ke aho
O kuu Haku
I ka aina hau-oki o Kaleponi
Oki, a kaa wale ke aloha
Uhi ka noe halii iuka
Ku ka punohu ka ua koko
He hoailona ia
No kuu Haku Lani a—
Auwe kuu Haku a—
Aole iho nei e.

MISS M. LELEO.

Ua Makemake ia i
keia wa.

Ua makemake ka Hui Hana Hao
Uniona o Aina Hou i ewalu poe
kanaka hana no ka hele ana e ha-
na ma kahi o ka Mahiko Hou o
Honouliuli, Ewa, me ka uku pu ia
i ka uku kupono. No na mea aku
i koe, e hele mai e ninau pono i ka
Luna Nui o ka Hui Hana Hao
Uniona. 1w-1.

I na Luna Lawe Nupepa a pau.

Ke poloi ai aku nei oukou a pau
hookaa pono mai ma keia keema i na dala
o na Nupepa i na Poalima a me na Poa-
kahii, i ka mea nana ka hooa malalo iho,
aole hoi ia ha'i aku. E like me ka nele
mai ia oukou, pela no e nele pu aku ai
ka nupepa. Ua hana ia keia rula i man-
ai ke oia o ka maka a me ka Wahaolelo
hooa ole no ka oia o ka poa pono o ka
Lahui. J. E. BUSH.

Luna Hooponopono Nui.

I ka Poe Lawe Nupepa.

Ke poloi ai aku nei oukou i ka poe he
luhulu e lawe nei i ko lakou nupepa,
makaala mai i ka hookaa ana i ka uku o
ka Nupepa ma ka hebedoma, a e malama
i na palapala hookaa mai na luna aku
nona na mea i hoike ia ma ke poe o keia
Nupepa. No ke pae wae o ka hookaa
ia ana o ke dala, a me ka hookiki loa ana
mai i ke keema nei, ua hookolo makou
ma ka hebedoma ka hookaa, i manua ai
ka hookaa ana a ka mea e lawe ana, a i
maopopo mau ai ia makou, i kela a me
keia hebedoma, ka poe i hookaa mai a
me ka poe i hookaa ole mai, a ina ua
hookaa me ka loa aku o ka Palapala
hookaa, he mea hoi e maopopo ai, ke ulu
ae ka nele o ka mea heluhelu, ke okiia
aku ka nupepa no ke kaa ole ma o na lu-
na ae, alaila, no na luna ka hewa, aole
no ka mea heluhelu. A ina aole ia maoli
no na luna ka hewa, alaila, e kala ia ma-
kou no ke oki ana aku i ka poe hookaa
ole mai i ka lakou nupepa. J. E. BUSH.

JOS. HUBASH.

(Alanni Papu, Honolulu H. I.)

He mea Milo Gula kau-
lana, aia ma ka

Halepohaku o Makaanani.

He Puu nui o na mea Gula,

{AME}

Na Lako Dala o kela a me keia ano.

No ke kumukuai haahaa, e ohi oe a luhi ko kino; a o ka lali,
ka lilelile, a me ka mahieheie, oia kau e linohau ai; no ka mea, he keu
a ka haahaa o na kumukuai. Honolulu Feb. 2, 1891. 121 1w-d.

KA HUI KAA ENTERPRISE.

Ua kukulu ae nei au i kekahi HUI KAA
Eleu ma ka aoao iho o KALAKAUA HALE
ma Alanui Kalepa.

Ma ka Huina Hoolulu
Kaapio Helu 13.

O na kauoha a pau e hoouna ia mai ana ma ke TELEPONA mai na
makamaka mai ma na wahi a pau o ke kulanakauhale nei, e hoo
ko koke ia no me ka piha eleu o ka uila.

E Hoao i pau Kuhihewa.

WALLACE JACKSON,

Luna Nui.

TELEPONA BELE HELU.....113
MATALA.....690.

Hoolaha Hookapi.

Ke hoike ia aku nei ka lohe i na ano
kanaka a pau loa. Ua hookapu loa ma-
ua i ko maua mau Apana Aina ekolu
i kapaia o Kalaheo, Kahalulu a me
Puuhala, no lakou na eka 202 e waiho
la ma ka Paa, Kailua, Koolau-poko, Oa-
hu, i hoimalima ia e maua mai ia Ke-
lean (w) mai. Nolaila, ke papa loa ia
aku nei na holoholona o kela a me keia
ano, aole e hookuu wale ia maluna o ua
mau Apana Aina la, a o ka mea a mau
mea paha e kua ana i keia, e hopu ia no
e mana, a i ole ia, e ko maua mau hop-
paha, a e hojko ia e like me ke kuhiku-
hi a ke kanawai. O na poe a pau e ma-
kemake ana e komo iloko o keia Hui, e
pono lakou e hele mai e hui pu me Mrs.
C. I. HIRAM, a i ole ia, me DAVID
DAYTON, a i ole ia KUKA.

Owan no me ka haahaa.
MRS. C. I. HIRAM.
Honolulu, Oahu, Oct. 8, 1890. 3ms-d.

NO KA POE MAKAIKAI
MA KA
O. R. & L. Co.
MA KA I'A HAMAU-
LEO O EWA.

O KA POAONO KA LA KUPONO
no ka hele ana, oiai e haalele ana ke kaa
i kahi hoolulu ma Kuwila, Honolulu, i
ka hora 1:45 p. m. o na Poaono a pau.
No ka auhan, aole olelo ana, he hook-
kahi wai o ka like, mai ka like a ka
laele.
OIA HUI, HE—50 keneta, hiki i
Manana a hoi hou mai—75 keneta, hiki i
Honouliuli a hoi mai.
O keia ka manawa pono e la'i ai ka
hooloholo hookaha manawa me ka hann
ana i na hookuu maukai, no elua wahi
keneta wale ro o ka mile.
1w-d Oct. 8, 1890.

Ka Hui Uwati
Kaleponi.

Na uwati gula o waho, hoopihia ia, me
na mea hana o loko, o ka hana uwati
kaulana WALTHAM, no \$30 o ka uwati
hookahi, ma ka uku palua dala o ka pule
hookahi. E kipa ae io—

A. J. SCHREIBER—Agena
Alanni Hotele, malalo iho o ka Hotele
Alonetona.

KAUKA YONG KAM
PUNG.

HELU 53, ALANUI MAUNAKEA

Ke Kanka Loea o ka Ai-
na Pua.

U AHIKI KE HOOLA IA KELA A
me keia ano ma'i, mai ko na kane
wahine a me ko na keiki liili. O
na ma'i ha-no, na hiki loa ia ke
hoola ia me ka maalaha. A o na
ma'i e pifi ana i ka maka, pau pu
ia i ke ola.
Ke hoike ia aku nei, eia ke ola ianei
me ka oluolu no o ka auhan.

E KIPA mai e ka poe i hoolun-
lu ia me na haawina pilihua i ka ma'i
a na'u oukou e hoola aku.

KAUKA YONG KAM PUNG.
Augate 25, 11-1.

Ma ka papa hoike o na make o
ka mahina i hala a C. B. Reynolds
ka Agena o ka Papa Oia, he kana-
lima-kumamaono ka huina nui o
na make, mai ko na ewe pono o ka
aina a na malihini, a penei ka ma-
helehele pono ana; he 32 kane a he
24 wahine, a mailoko ae o ka huina
nui o na make, he 42 Hawaii, he
eono keiki o ka aina pua, he 5 Pu-
kiki a me 3 Amerika.

Ma ko makou hoomaopopo ana
iho, ua eni iki iho na make iloko o
ka hoomaka ana o keia makahiki
i ko ka makahiki i hala, no ka mea
o ka nui o na make ma ka makou
papa hoomanao, i ka 1890 aku nei,
iloko o ia malama hookahi no, he
75 ka nui, nolaila, ua like nie 19 ka
haule.

HE HALAWAI MA KAUMAKA-
PILI HALEPULE.

Ua malama ia he halawai malo-
ko o ka luakini Kaumakapili, no
ka noonoo ana, a hoomakaukan
ana i na manao hoalohaloa i ka
Moiwahine Kanemake Kapiolani,
ka Moiwahine Liliuokalani, ka Oha-
na Alii; a i ka Adimarala hoi o ka
moku kua Amerika Kaletona o ke
Aupuni Amerika, e kekahi poe ua-
kasinana o ke kulanakauhale nei.

He hana maikai no ia, a kupono
e hapai ia i keia wa, aka, o ka ma-
kou nae e ha'oha'o nei, o ka lawe ia
ana ae oia hana maloko o ka luaki-
ni kapu, a hemolele e kaana ia ai
na hoomakaukan ana oia mau ano
hana, inamua o ka halihali ana aku
imua o na Moiwahine, a me ka Adi-
marala, no ka mea, i ka wa a ke
Komite Lahui i noi aku ai i ua ha-
lepule nei, i wahi no lakou e hui ai
no ka lakou apana hana hope loa,
oia ka haipule ana Eke Akua, ma-
mua o ka halihali ana aku i ka ma-
nao o ka Lahui imua o ka Moi ma
ka la 14 o Augate 1890; ua hoole
maka eleele loa ia mai e ke Kahu-
napule o ua luakini kapu nei, a me
kekahi o kona mau luna; a pela i
nele ai ia leo nonoi haahaa. Aka,
ma keia lono hoi i loa mai, aia he
halawai e malama ia ana maloko o
ua halepule la i ke ahiahi Poakahi
iho nei Feb. 2, hoomanao ae la ma-
kou me ka waihanuhea, i ke kipaku-
ia o ke komite lahui mailaila mai,
a nawa aku la i kauhale o ka oiha-
na Kaawe Helu 4, ilaila, pumeha-
na na hookipa ia ana mai.

Pehea keia e ka lahui Hawaii
mai Hawaii a Kauai? He kaulike
paha, he kau kapakahi paha ka la
ua Waianae. Ke hu mai nei na
hana hookamani, a ha-ke mai i
waho, a ke utaula mai nei ka wa-
wae o ua poe pule Akua hehelehe
nei.

Aole makou i kamailio i keia no
ka manao pili'no i na makamaka
oia halepule; aka, ua lawe makou e
kamailio ma ke ano e hoopolo'oi
hoi, a e hookuku ae i keakea, i ika
mai ai e ka lahui, owai kai hana
me ke aloha a owai kai hana me
ka lokoino?

E kala aku no makou i keia, i
ka poe i kua mai i ke komite lahui,
ke haawi ia mai na mohai o ka mi-
hi no ia mau hana.

Aole paha he hilahila, oiai, ma-
mua aku nei, o ka hana a kekahi
mea ano piha hoio a hookano; o
ka hele e olelo hele ma o maanei,
"owau aku ana kekahi alii koa, e
pau ana o mea," aka, a hiki mai i
ke a la, he neo ka mea i ike ia, eia
no oia ke pokaaka hele nei he po'i
pule elua ka hana. Hilahila ole.